

tanga ki te kura mo etahi tamariki. E wha kaae ana ratou ki etahi tikanga hou ki te taea e ratou. Ko te kura o Hukarere tetahi e whangaia ana e nga moni o Te Aute. No te Pihopa o Waiapu te whenua i tu ai a Hukarere, he mea heatu noa, na te pihopa anake tenei kura i nga tau tuatahi, no muri mai ka tapaea ki nga kai-tiaki o Te Aute. Kei a Mibi Wiremu katca te whakahaere o Hukarere, engari ko te kai-tiroiro a te Kawanatanga te kai-tiroiro. E whakakatoria ana i ia tau i ia tau ki te araro o te Hinota o Waiapu nga kaute, a i ia toru tau i ia toru tau ki te araro o te Hinota Nui o Niu Tiren i e otititia ana nga kaute. Kahore ia i mohio ki nga rihi tawhito, ko te rihi inaianei mo nga tau 12, kua toru tenei nga tau. Kahore i panuitia te tukunga ki te rihi. He mea wariu te whenua, a whakaritea ana e aku hea kia £2,200 te reti, i nui ke ake i te Atirikona i pai ai. Ko to matou hiahia kia noho tonu te Atirikona i runga i te whenua hei tohutohu, hei whakahaere, nana hoki i tupu ai te kura. Nui atu te pai mo te kura i te tukunga i te whenua ki a Te Wiremu.

I runga i te kaha o Te Wiremu raua ko Te Tatana kua paku nga rongu o Te Aute ki nga wahi katoa. Kaore ano au kia rongu i etahi kupu whakae mo Te Aute, heoi ano ko te hiahia o te Kawanatanga kia whakaakona nga tamariki ki nga mahi a runga. I whakaakona ano nga tamariki ki te kamura. Ko te take i kore ai a Te Tatana e pai ki te mahi a runga kei whakararuraru i etahi atu mahi, otira tera ia e whakaae ki nga tohutohu a nga kai-tiaki. Ma te whai-moni hoki e taea ai he mahi hou.

I runga i nga patai a te Komihana, ka mea te Pihopa ko nga whare o Hukarere he aroha noa he nui hoki nga moni a Te Wiremu ake kua whakapaua ki Hukarere ki Te Aute. E kore e taea te titiro nga tamariki katoa kua puta atu i Te Aute ko Apirana Ngata raua ko Takuta Pomare i whakaakona ki Te Aute. Kaore ano ia kia rongu ki tetahi tamaiti o Te Aute kua piki i runga i nga mahi hokohoko toa. E £900 nga moni e pau ana i Hukarere i te tau. Ko nga whare katoa i Te Aute no te kura ko nga kararehe anake na Te Wiremu. He nui te pai o Te Aute kua puta ki te Iwi Maori. Ki tana whakaaro ko te tikanga o te kura mo nga Maori anake, engari he whai mana ano nga tamariki pakeha ki te haere ki reira. Kaore ano ia ki a rongu ki tetahi kupu a nga matua kia whakaakona a ratou tamariki ki te mahi paamu, kahore hoki ia i rongu ki te Kotahitanga o Te Aute e mea ana kia whakaurua nga mahi a-runga.

(*Tavia te Roanga.*)

MATENGA O TE HETANA.

(NA PINE TAMAHORI.)

KUA riro a te Hetana ki te whenua o te tini o te mano. Kua ngaro ia i nga kanohi o tenei whakaminenga nui i a ata whakahaerea nei e ia mo nga tau tekau ma toru. Kua kore e rangona tona reo tohutohu i roto i te whare-o-raro. Kua mahue iho i a ia tona koroni i whakamanamana tonu nei ki a ia mo enei tau maha. Kua riro atu ia i a mate a mahue iho ana ki muri nei ko te ngakau pouri mo te taonga nui kua riro nei. I te mea ka riro nei ia ka titiro whakamiharo te ngakau ki nga tu abua huarahi i haerea e tenei tangata nui. I rere atu ia i runga i te tai e kia nei kei roto i nga mahi a te tangata e mau nei i te tangata i eke atu i te wa tika ki nga tunga nunui, a kore rawa i mohiotia e karangatia ia i te wa ano e mau ana ona ringa ki te parau. Na te roa na te nui hoki o te mahi ka mutu te mahi a tenei mihini.

Te ipoko e whakaaro tonu nei i nga mea e pai ai te iwi, nga ringa e hohoro tonu nei ki te awahina i te tangata ngoikore, te waha e mamea tahi nei me te hunga e mamea ana, e riri nei hoki i nga mea he katoa kua ngaro ratou. Ka ngaro ia i roto o Niu Tiren i, ka ngaro ano hoki ia i roto i te ropu o nga kai whakatakoto whakaro o te kingitanga o Ingarangi. Ana mahi katoa i mahia e ia i runga i te ngakau tapatahi i te ringaringa kaha. Ki roto ki ona ringa e nga wari noa iho ana nga tu whakahaere tikanga katoa, e uaua ana ia ki era atu kai whakahaere. I hanga e ia ana ture hei painga mo te iwi hei tauria hoki ki era atu wahi. He he ona, e marana ana, otiia i naitia nei ka ngaro enei, ka maharatia ko ana mahi pai, ka whakaurua ia ki roto ki te rarangi ingoa o nga tangata nunui o te ao. I whakahonore ia i Niu Tiren i ka whakahonoretia hoki ia e tera, a e kore tona ingoa e ngaro i roto i a tera pukapuka mo nga tau e heke iho nei.

I roto i ana mahi ka tac mai te reo e kore nei e whakahoretia, ka haere ia, ka mahue iho ko ana mahi ki te koroni ki te ao katoa ano-hoki. Ma nga mahi a te tangata peni ka tu ai ka kaha ai te iwi. Kei roto i nga ngakau o te mano tona kohatu whakamabara. Aha-koa kaore a te Hatana i tae ki nga kura nunui, e hara i te tangata rangatira, otiia na tona kaha ka tae ia ki te tunga tiketike rawa, a whiwhi ana i a ia te iwi ki nga painga maha.